

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2020

Deelrapport participatie

Stadspeiling 2020

Deelrapport participatie

Zoetermeer, 3 maart 2021

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning (JABO)
Onderzoek & Statistiek
Kaspar Bams

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Onderzoeksverantwoording	5
1.1. Inleiding	5
1.2. Steekproef en respons	5
1.3. Rapportage	5
2. Bekendheid en belang van participatie	7
2.1. Bekendheid participatie	7
2.2. Belang van participatie	8
2.3. Bekendheid en belang van gemeentelijke ondersteuning bij initiatieven	9
3. Deelname aan een participatieproces	11
3.1. Deelname aan participatie	11
3.2. Onderwerpen van participatie	13
3.3. Oordeel over het participatieproces	14
3.4. Voorkeur voor vorm van participatie	15
3.5. Tips op het gebied van participatie	15
Bijlage 1: Bevolking, steekproef en respons	17
Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	19
Bijlage 3: Vragenlijst	21
Bijlage 4: Rechte tellingen	25
Bijlage 5: Toelichtingen	29

Samenvatting

Op verzoek van de afdeling Communicatie zijn in de Stadspeiling 2020 vragen opgenomen over het onderwerp participatie (tijdens de enquête werd nog gesproken van samspraak). De respons op dit onderdeel was 27%. Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten.

Bekendheid en belang participatie

Aan alle respondenten zijn vragen gesteld over het belang van participatie en de bekendheid van ondersteuning van de gemeente bij initiatieven in de eigen (woon)omgeving en/of de stad. 55% van de respondenten weet dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten. Mannelijke en hoger opgeleide respondenten zijn vaker bekend met de mogelijkheid van participatie. De bekendheid neemt toe tot en met de leeftijdscategorie 60-69 jaar.

84% van de respondenten vindt het (zeer) belangrijk dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten. 50-59-jarigen vinden participatie het vaakst belangrijk.

In totaal weet 34% van de respondenten dat de gemeente hen ondersteuning kan bieden bij initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad. 60-69-jarigen zijn het vaakst bekend met deze vorm van participatie.

Deelname aan participatie

6% van de respondenten heeft in de twaalf maanden voor het onderzoek deelgenomen aan een participatieproces. Deelnemers aan een participatieproces zijn vaak man, van middelbare leeftijd en hoger opgeleid.

De belangrijkste redenen om deel te nemen aan een participatieproces zijn: 1) willen meepraten over het te voeren beleid of een project en 2) informatie daarover willen verkrijgen. De meeste respondenten hebben meegepraat over een bouwplan of over infrastructurele werken.

Respondenten die niet deelnamen zagen in deze periode geen aansprekend onderwerp of hadden geen tijd om te participeren.

Van de deelnemers aan een participatieproces is 61% tevreden over de wijze waarop ze door de gemeente zijn benaderd en/of op de hoogte zijn gehouden. Verder is 42% van de deelnemers tevreden over het resultaat (tot nu toe). Het gemiddelde rapportcijfer dat de deelnemers gaven aan het participatieproces is een 6,3.

Voorkeur voor fysiek of online

Van alle respondenten wil 28% het liefst dat participatie alleen online wordt georganiseerd, 15% wil fysieke bijeenkomsten en 27% wil een combinatie van fysiek en online. 17% heeft helemaal geen interesse in participatie.

Aanbevelingen

Onder andere wordt geadviseerd om participatie al in een eerder stadium, bij de planvorming van projecten en beleid, te organiseren. Ook willen veel respondenten dat de gemeente beter naar hen luistert, ofwel beter aangeeft wat wel en niet mogelijk is door in communicatie hierover realistisch te zijn.

1 ■ Onderzoeksverantwoording

1.1. Inleiding

In september/oktober 2020 is in Zoetermeer de Stadspeiling gehouden. In de Stadspeiling worden over verschillende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Participatie¹ was één van de onderwerpen. Opdrachtgever was de afdeling Communicatie.

1.2. Steekproef en respons

Voor de 18-plussers zijn drie niet overlappende gestratificeerde² steekproeven van 4.000 inwoners getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer. Deze personen waren op 1 september 2020 woonachtig in Zoetermeer en op die datum 18 jaar of ouder. Verder geldt dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een verpleeghuis, gevangenis of gezinsvervangend tehuis. Deze personen hebben per brief een uitnodiging gekregen om een vragenlijst in te vullen. Dat kon schriftelijk of digitaal. Tweemaal is een herinneringsbrief verstuurd. Van de 4.000 benaderde personen hebben er 1.097 de vragen over participatie ingevuld. De respons bedraagt daarmee 27%.

1.3. Rapportage

In de voorliggende rapportage worden de uitkomsten gepresenteerd. In bijlage 1 staat uitleg over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage 2 staat een overzicht van de verdeling van de bevolking, steekproef en respons naar leeftijd en geslacht. Bijlage 3 bevat de vragen zoals gesteld in de enquête. In bijlage 4 en 5 zijn respectievelijk de resultaten in tabelvorm en toelichtingen bij de vragen opgenomen.

---

¹ In de Stadspeiling is de term samenspraak gebruikt. In november 2020 heeft de gemeente besloten om de term samenspraak te vervangen door participatie. In deze rapportage wordt daarom gesproken over participatie. Behalve in de vragenlijst (bijlage 3), de rechte tellingen (bijlage 4) en de toelichtingen van de respondenten (bijlage 5).

² Gestratificeerd komt erop neer dat de steekproeven zodanig getrokken zijn, zodat dat de respons een betere afspiegeling geeft van de leeftijdsverdeling in Zoetermeer.

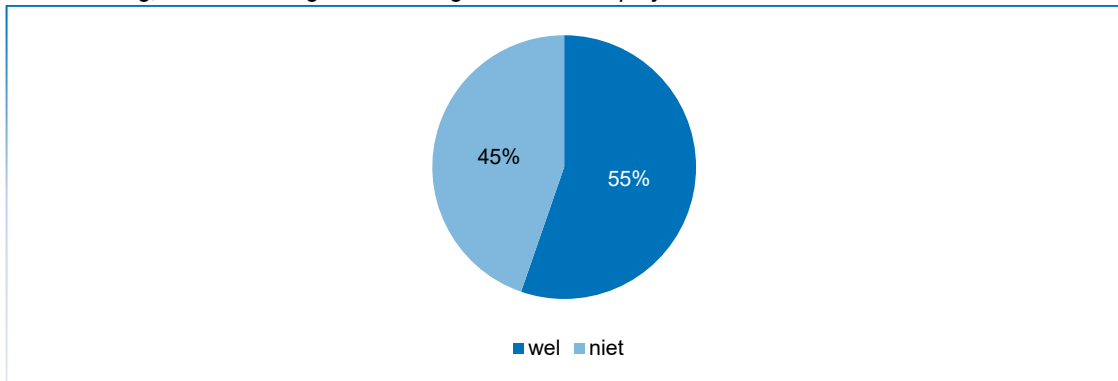
2. Bekendheid en belang van participatie

2.1. Bekendheid participatie

Participatie is bedoeld om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te laten meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente Zoetermeer. Participatie gaat ook over hoe de gemeente mee kan werken aan initiatieven vanuit de stad.

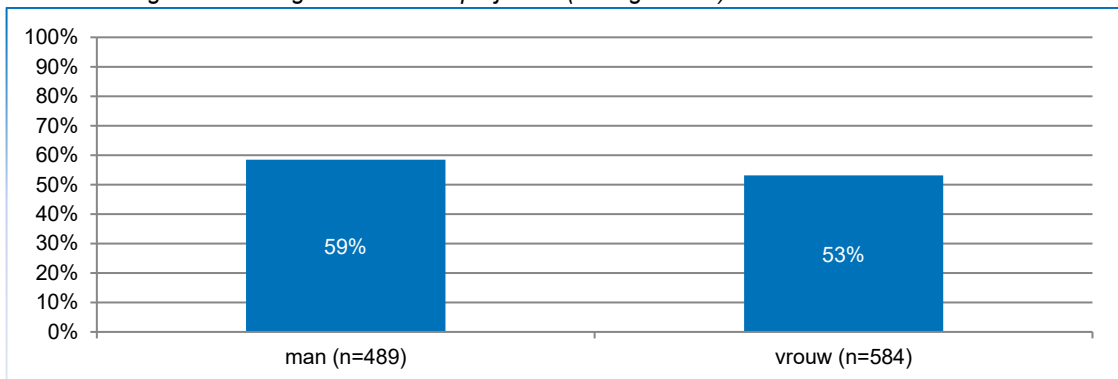
Als eerste is aan de respondenten gevraagd of zij weten dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten. Van de respondenten is 55% hiermee wel bekend en 45% is er niet mee bekend.

Figuur 2.1 Percentage respondenten dat wel/niet weet dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten

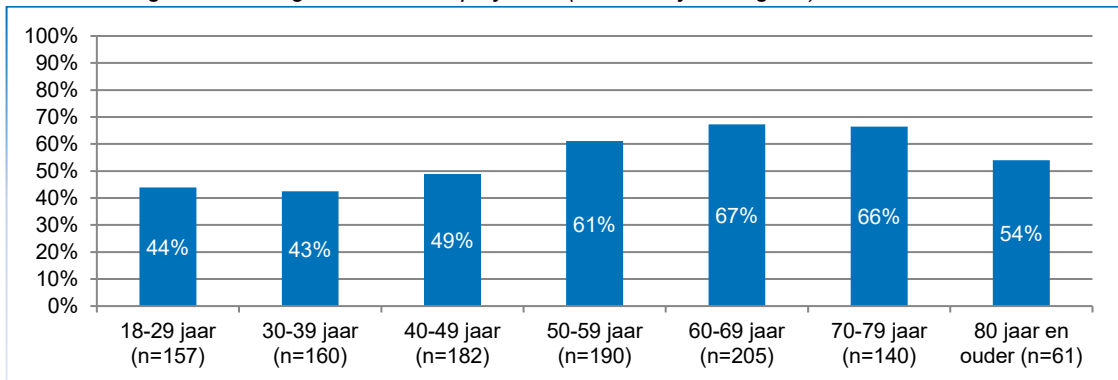
Mannen zijn vaker bekend met participatie dan vrouwen (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Percentage respondenten dat weet dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten (naar geslacht)

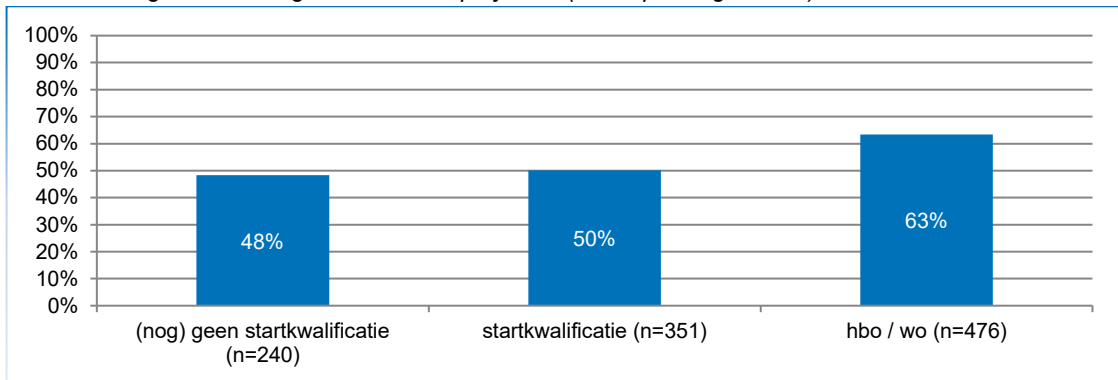
De bekendheid met participatie is het grootst onder de 60-79-jarigen, in deze leeftijdsgroep is ongeveer twee derde van de respondenten daarmee bekend (figuur 2.3).

Figuur 2.3 Percentage respondentent dat weet dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten (naar leeftijdscategorie)

De bekendheid met participatie is ook afhankelijk van opleidingsniveau. Onder respondenten met een opleiding in het hoger en wetenschappelijk onderwijs is de bekendheid het grootst (figuur 2.4).

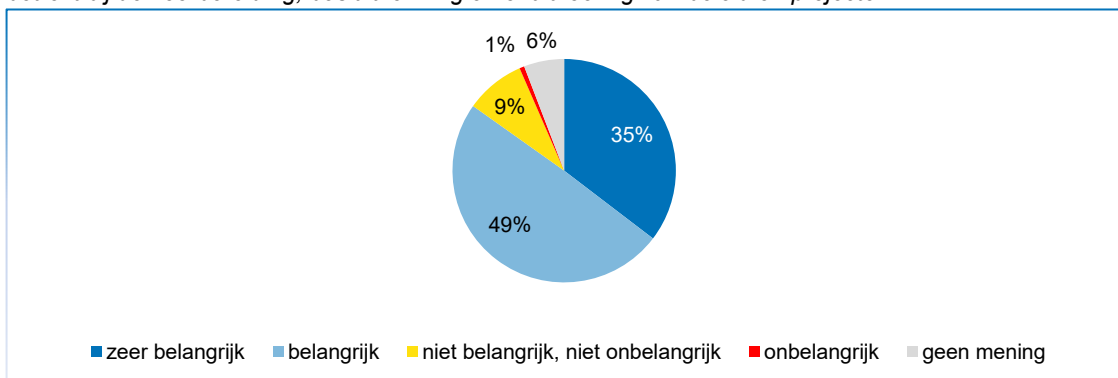
Figuur 2.4 Percentage respondentent dat weet dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten (naar opleidingsniveau)

2.2. Belang van participatie

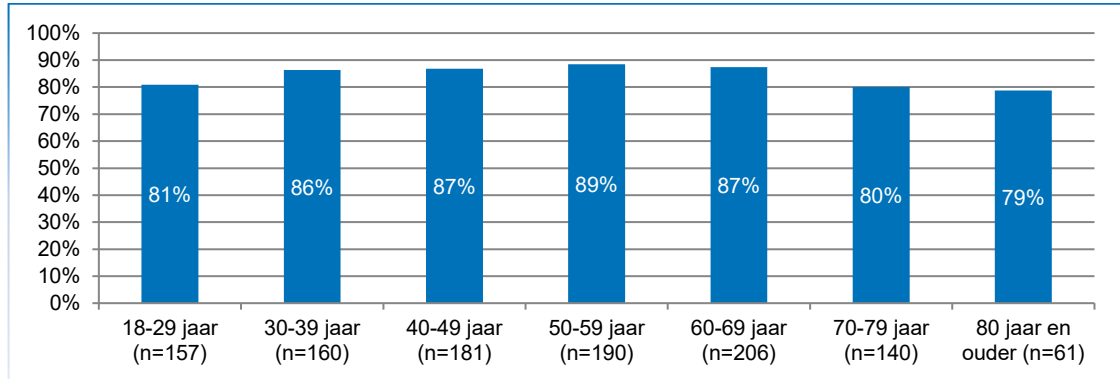
Een ruime meerderheid van de respondenten (84%) vindt het (zeer) belangrijk dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten. Er zijn slechts acht respondenten (1%) die dit onbelangrijk vinden. De overige respondenten vinden het niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk (9%) of hebben er geen mening over (6%) (figuur 2.5).

Figuur 2.5 Percentage respondentent dat het belangrijk of onbelangrijk vindt dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten

Het aandeel respondenten dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten is het grootst in de leeftijdsgroep 50-59 jaar, namelijk 89% (figuur 2.6).

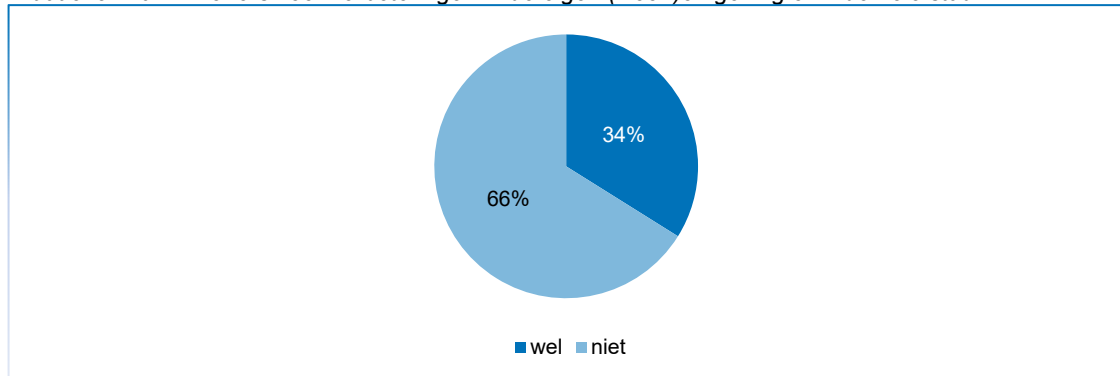
Figuur 2.6 Percentage respondenten dat het (zeer) belangrijk vindt dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten (naar leeftijdscategorie)

2.3. Bekendheid en belang van gemeentelijke ondersteuning bij initiatieven

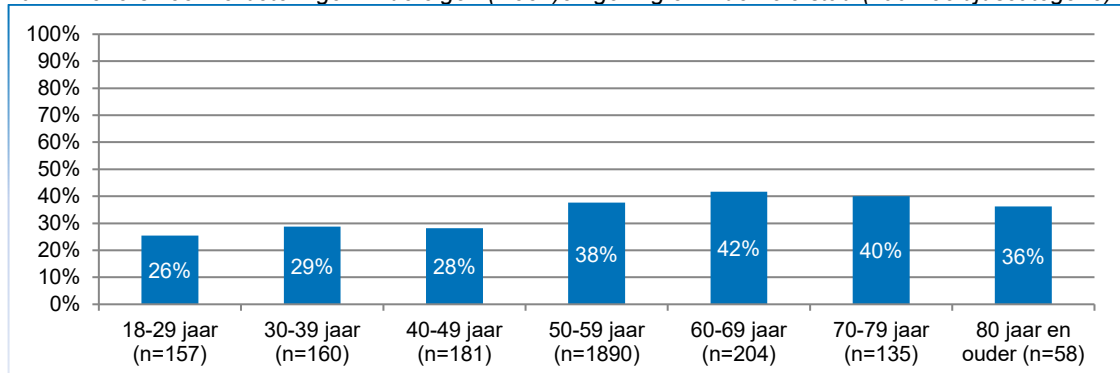
Van de respondenten is 34% ervan op de hoogte dat de gemeente hen ondersteuning kan bieden bij initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad. De overige 66% is er niet mee bekend (figuur 2.7).

Figuur 2.7 Percentage respondenten dat wel/niet weet dat de gemeente ondersteuning kan bieden bij initiatieven van inwoners voor verbeteringen in de eigen (woon)omgeving of in de hele stad

Het aandeel respondenten dat ermee bekend is dat de gemeente inwoners kan ondersteunen bij initiatieven voor verbeteringen in de eigen (woon)omgeving of in de hele stad is het grootst in de leeftijdsgroep 60-69 jaar, namelijk 42% (figuur 28).

Figuur 2.8 Percentage respondenten dat weet dat de gemeente ondersteuning kan bieden bij initiatieven van inwoners voor verbeteringen in de eigen (woon)omgeving of in de hele stad (naar leeftijdscategorie)

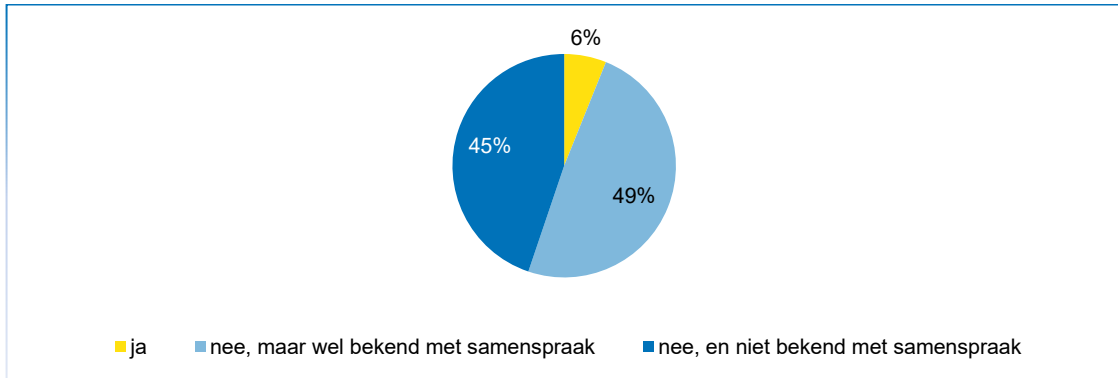

3 ■ Deelname aan een participatieproces

3.1. Deelname aan participatie

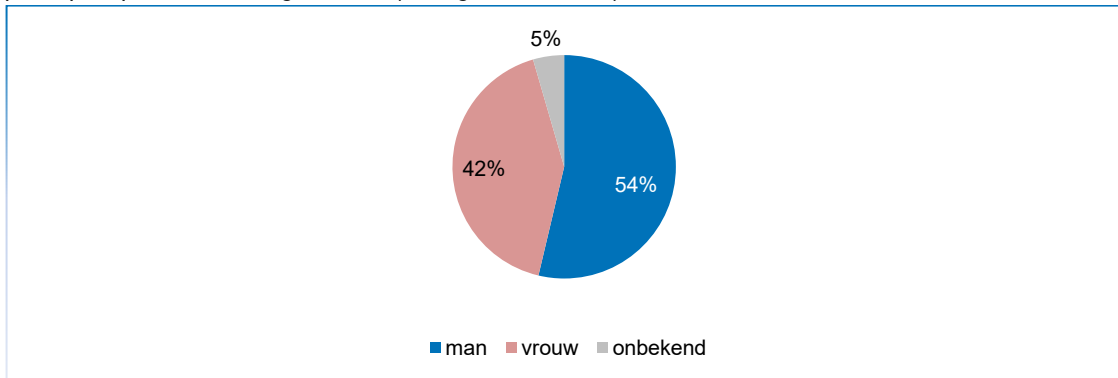
Aan de respondenten is gevraagd of men in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek heeft deelgenomen aan een participatieproces van/met de gemeente. In totaal heeft 6% van de respondenten in deze periode aan participatie meegedaan (figuur 3.1).

Figuur 3.1 Percentage respondenten dat in de afgelopen twaalf maanden heeft deelgenomen aan een participatieproces met de gemeente (n=1.092)

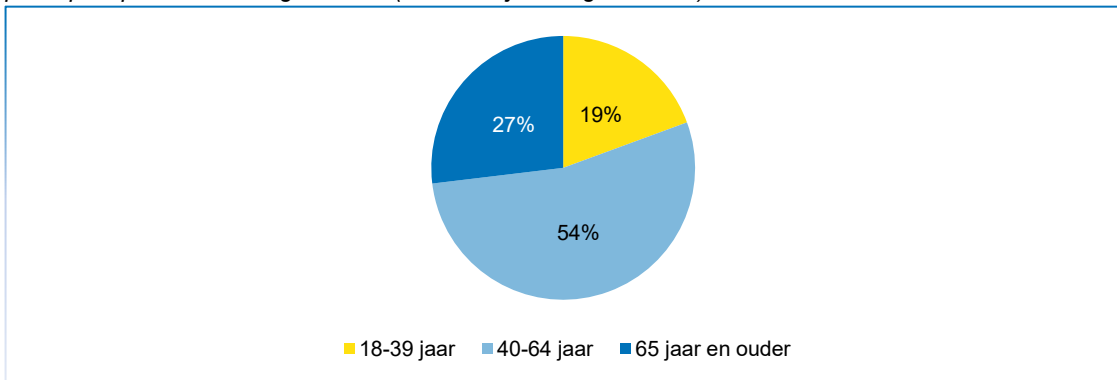
Een deelnemer aan participatie is vaker man dan vrouw (figuur 3.2).

Figuur 3.2 Percentage respondenten dat in de afgelopen twaalf maanden heeft deelgenomen aan een participatieproces met de gemeente (naar geslacht, n=67)

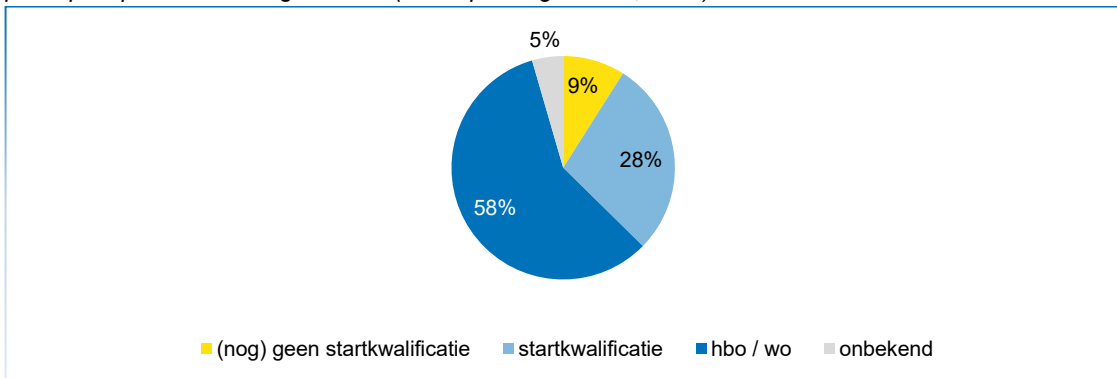
Meer dan helft (54%) van de deelnemers aan een participatieproces was tussen de 40 en 65 jaar (figuur 3.3).

Figuur 3.3 Percentage respondentent dat in de afgelopen twaalf maanden heeft deelgenomen aan een participatieproces met de gemeente (naar leeftijdscategorie n=67)

Een meerderheid (58%) van de deelnemers aan een participatieproces heeft een hogere of wetenschappelijke opleiding (figuur 3.4).

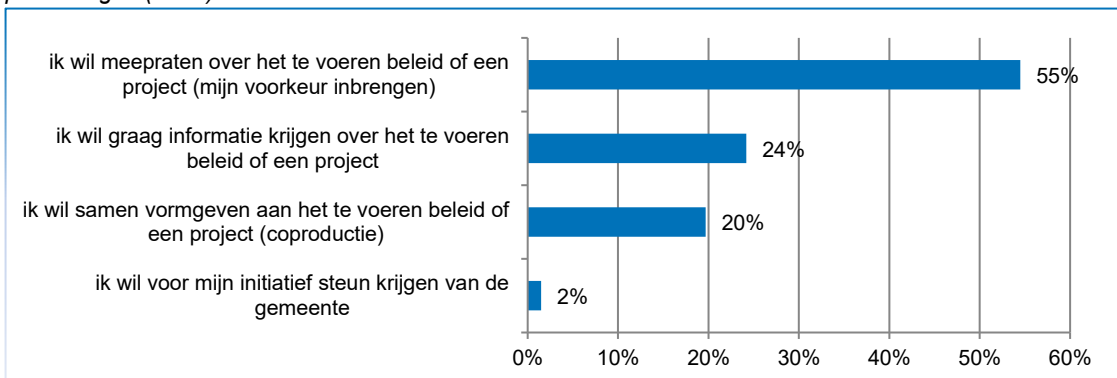
Figuur 3.4 Percentage respondentent dat in de afgelopen twaalf maanden heeft deelgenomen aan een participatieproces met de gemeente (naar opleidingsniveau, n=67)

Redenen om deel te nemen aan participatie

Aan de respondentent die deelnamen aan een participatieproces is gevraagd wat de belangrijkste reden was om deel te nemen. De meest genoemde reden was het willen meepraten over het te voeren beleid of een project (55%). Bijna een kwart (24%) deed vooral mee om meer informatie te krijgen over het te voeren beleid of van een project en 20% om beleid of een project mede vorm te geven (figuur 3.5)

Figuur 3.5 Belangrijkste reden voor respondentent om deel te nemen aan een participatieproces in percentages (n=66)

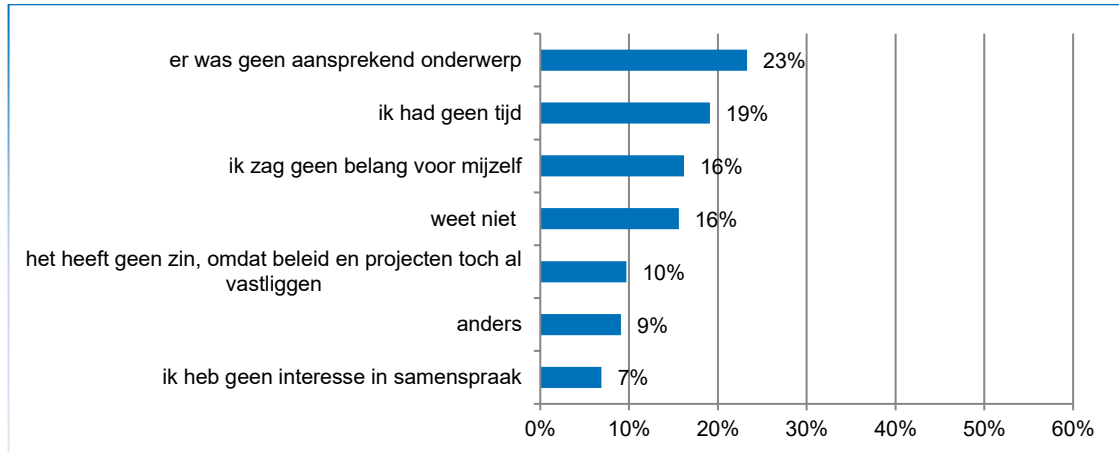

Redenen om niet deel te nemen aan participatie

De respondenten die niet hebben deelgenomen aan participatie, maar wel wisten wat participatie is, is gevraagd naar de belangrijkste reden daarvoor. Het grootste deel (23%) geeft aan dat er geen aansprekend onderwerp was. Daarna wordt tijdgebrek het vaakst genoemd als reden om niet deel te nemen (figuur 3.6).

Figuur 3.6 Belangrijkste reden voor respondenten om niet deel te nemen aan een participatieproces in percentages (n=493)

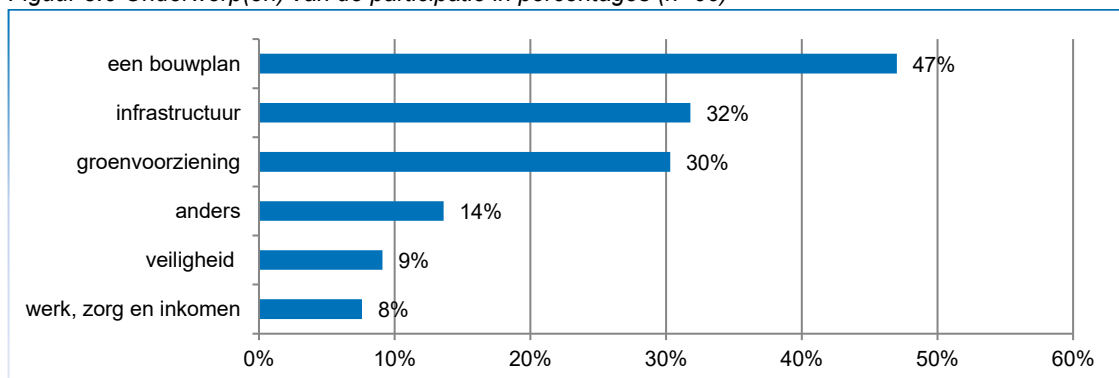

Bij anders is vooral aangegeven dat om gezondheidsredenen niet kon worden deelgenomen. Ook zijn er respondenten die zichzelf te oud vinden om te participeren. Anderen wonen bijvoorbeeld nog te kort in Zoetermeer om precies te weten wat er speelt. Een enkele respondent vindt het 'eng' om aan participatie deel te nemen.

3.2. Onderwerpen van participatie

Aan alle participatiedeelnemers is gevraagd wat het onderwerp was van het (de) proces(en) waaraan ze hebben deelgenomen. Het blijkt dat het bij 47% ging om een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing). Daarna wordt 'infrastructuur' (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.) het meest genoemd (32%). Drie van de tien respondenten noemen de groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen). De onderwerpen veiligheid en werk, zorg & inkomen zijn het minst vaak genoemd (figuur 3.6).

Figuur 3.6 Onderwerp(en) van de participatie in percentages (n=66)

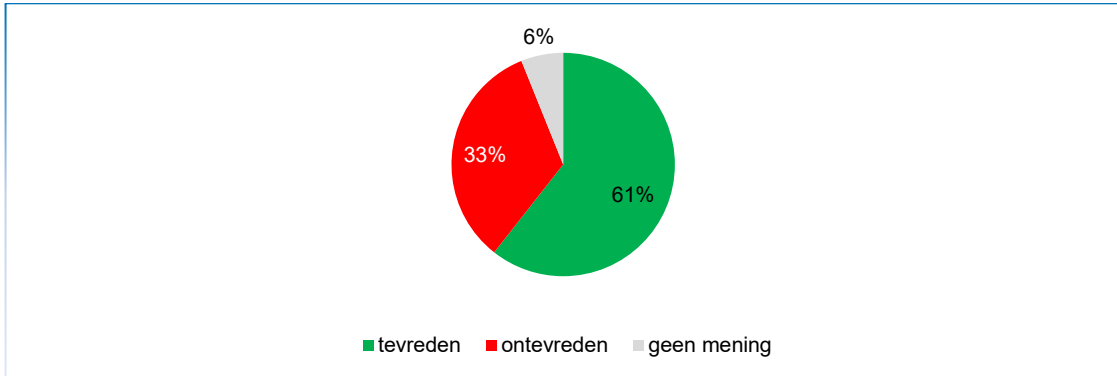
Bij anders is genoemd: afvalbeleid, Balijhoeve/kinderboerderij, cultuurvisie, energietransitie en speelgelegenheid voor kinderen (4x).

3.3. Oordeel over het participatieproces

Informereren

Van de respondenten die deelnamen aan een participatieproces is 61% tevreden en 33% ontevreden over de wijze waarop ze door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden zijn tijdens het participatieproces. De rest heeft hier geen mening over (figuur 3.7).

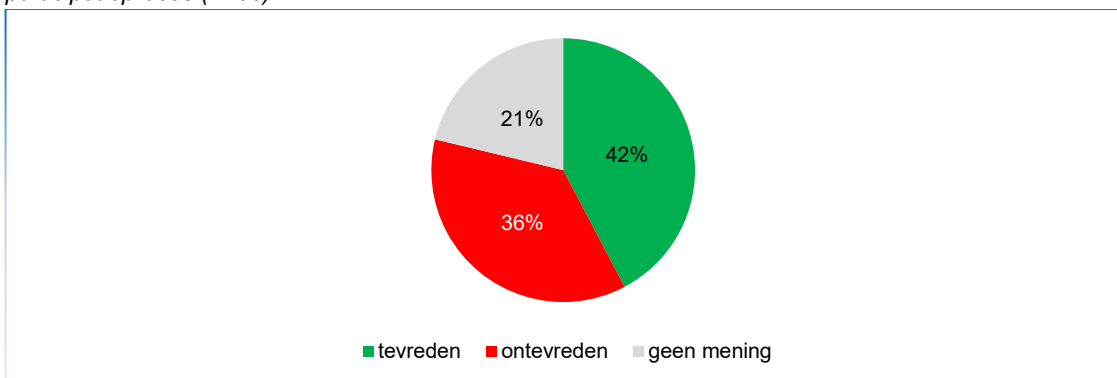
Figuur 3.7 Percentage respondenten dat tevreden of ontevreden is over de wijze waarop zij door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden zijn tijdens het participatieproces (n=66)

Resultaat

Van de deelnemers is 42% procent tevreden over het resultaat (tot nu toe). Een kleiner deel (36%) is ontevreden. Een relatief groot deel heeft daar geen mening over (figuur 3.8).

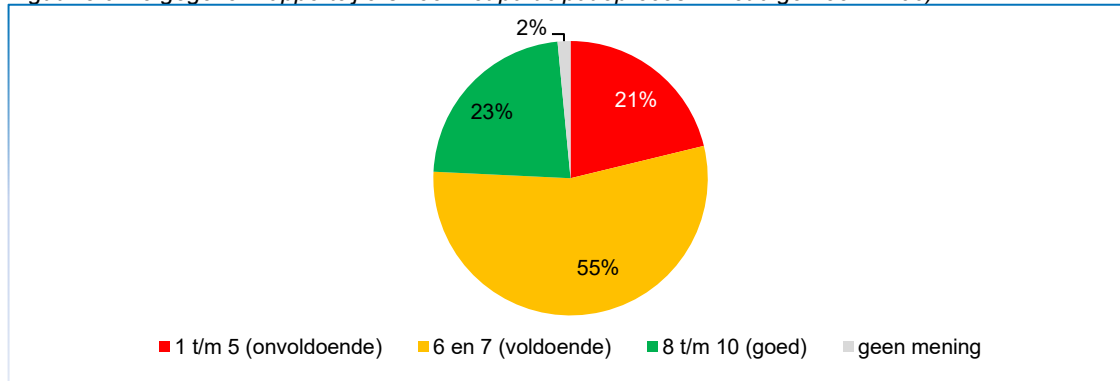
Figuur 3.8 Percentage respondenten dat tevreden of ontevreden is over het resultaat (tot nu toe) van het participatieproces (n=66)

Waardering

De respondenten mochten het participatieproces in het algemeen met een rapportcijfer beoordelen. Gemiddeld werd een 6,3 gegeven. Door 21% werd een onvoldoende (5 of lager) gegeven. Het grootste percentage (55%) gaf een voldoende (6 of 7). Verder gaf 23% een 8 of hoger (goed). Een klein deel gaf geen beoordeling (figuur 3.9).

Figuur 3.9 De gegeven rapportcijfers voor het participatieproces in het algemeen n=66)

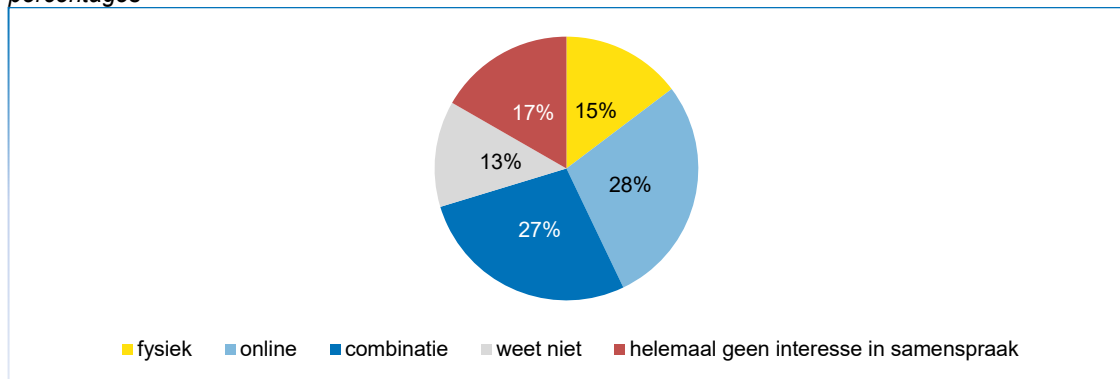

De tevredenheid met het proces, de resultaten als ook de gegeven rapportcijfers mochten worden toegelicht. De reacties komen met name van ontevreden deelnemers. Zij zijn vooral ontevreden, omdat ze het gevoel hebben dat niet naar hun argumenten is geluisterd. Ook is er ontevredenheid over het gebrek aan terugkoppeling van de besluiten. Een tevreden respondent noemt de goede begeleiding van het proces (bijlage 5).

3.4. Voorkeur voor vorm van participatie

Alle respondenten, dus ook die nog nooit van participatie hadden gehoord, konden aangeven of ze voorkeur hebben voor fysieke bijeenkomsten met een presentatie en gelegenheid om vragen te stellen en te reageren of voor een online vorm waarbij ze informatie kunnen bekijken en online kunnen reageren. Het grootste deel van de respondenten wil een online vorm: 28% alleen online en 27% een combinatie van fysiek en online. 15% wil alleen fysieke bijeenkomsten. De rest heeft helemaal geen interesse in participatie of weet geen voorkeur aan te geven (figuur 3.10).

Figuur 3.10 Voorkeur van de respondenten voor de vorm van participatie (fysiek of online) in percentages

Ook de antwoorden op deze vraag konden worden toegelicht. De voorkeur voor online blijkt samen te hangen met corona; sommige respondenten met een voorkeur voor online willen als de epidemie voorbij is toch weer fysieke bijeenkomsten. Ook wordt geadviseerd om fysiek of online door het onderwerp te laten bepalen (bijlage 5).

3.5. Tips op het gebied van participatie

Aan het einde van de vragenlijst was er de mogelijkheid om tips voor participatie te geven. Onder andere wordt geadviseerd om participatie al in een eerder stadium, bij de planvorming van projecten en beleid, te organiseren (bijlage 5).

Bijlage 1: Bevolking, steekproef en respons

In de onderstaande tabel worden de Zoetermeerse bevolking (per 1 januari 2020), de steekproef (per 1 september 2020) en de respons van dit deelonderzoek vergeleken aan de hand van de kenmerken geslacht en leeftijd.

geslacht en leeftijd	bevolking	steekproef	respons
man 18-29 jaar	8,9%	13,4%	6,6%
vrouw 18-29 jaar	8,6%	13,9%	7,7%
anders 18-29 jaar	-	-	-
man 30-39 jaar	7,8%	10,3%	4,7%
vrouw 30-39 jaar	8,2%	11,3%	9,6%
anders 30-39 jaar	-	-	0,3%
man 40-49 jaar	7,4%	9,2%	8,3%
vrouw 40-49 jaar	8,0%	8,6%	8,3%
anders 40-49 jaar	-	-	0,1%
man 50-64 jaar	12,9%	8,7%	11,7%
vrouw 50-59 jaar	14,0%	9,3%	12,4%
anders 50-59 jaar	-	-	0,4%
man 65 jaar of ouder	11,2%	7,2%	13,9%
vrouw 65 jaar of ouder	12,8%	8,0%	13,3%
anders 65 jaar of ouder	-	-	0,4%
totaal	100,0%	100,0%	100,0%
aantal	99.825	4.000	1.090*

* 7 respondenten hebben hun geslacht niet opgegeven.

Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op 1.097 respondenten uit de Stadspelling 2020 die vragen hebben ingevuld over het onderwerp participatie. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen. Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn.

De kans op een verkeerde schatting kan worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen). Het is mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In onderstaande tabel is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages in de respons weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)

aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,5	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1.097	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0

Voorbeeld: Stel dat van alle 1.097 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,3 en 32,7%.

Bijlage 3: Vragenlijst

Vragen uit de Stadspeiling 2020 over het onderwerp samenspraak

113. Samenspraak is bedoeld om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te laten meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente. Samenspraak gaat ook over hoe de gemeente mee kan werken aan initiatieven vanuit de stad.

a. Bent u ermee bekend dat de gemeente via samenspraak inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten?

- 1. ja
- 2. nee

b. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten?

- 1. zeer belangrijk
- 2. belangrijk
- 3. niet belangrijk, niet onbelangrijk
- 4. onbelangrijk
- 5. zeer onbelangrijk
- 6. geen mening

114. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente?

- 1. ja → ga naar vraag 116
- 2. nee
- 3. niet van toepassing: ik was niet bekend met samenspraak → ga naar vraag 122

115. Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan een samenspraakproces heeft deelgenomen?

LET OP: de belangrijkste reden, dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. ik heb geen interesse in samenspraak
- 2. ik had geen tijd
- 3. ik zag geen belang voor mijzelf
- 4. het heeft geen zin, omdat beleid en projecten toch al vastliggen
- 5. er was geen aansprekend onderwerp
- 6. weet niet
- 7. anders, namelijk:

LET OP: Ga door naar vraag 122

b. Eventuele toelichting op het rapportcijfer:

121. Heeft u tips op het gebied van samenspraak?

122. De gemeente wil samenspraak vaker online gaan doen.

a. Gaat uw voorkeur uit naar fysieke bijeenkomsten of naar een online vorm van samenspraak?

- 1. fysieke bijeenkomst(en) met een presentatie en gelegenheid om vragen te stellen en te reageren
- 2. online informatie bekijken en online reageren
- 3. combinatie van antwoord 1 en 2
- 4. weet niet
- 5. n.v.t.: ik heb helemaal geen interesse in samenspraak

b. Eventuele toelichting:

123a. Bent u ermee bekend dat de gemeente ondersteuning kan bieden bij uw initiatieven voor verbeteringen in uw eigen (woon)omgeving of in de hele stad?

- 1. ja
- 2. nee

b. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners ondersteunt bij dergelijke initiatieven?

- 1. zeer belangrijk
- 2. belangrijk
- 3. niet belangrijk, niet onbelangrijk
- 4. onbelangrijk
- 5. zeer onbelangrijk
- 6. geen mening

Bijlage 4: Rechte tellingen

113a. Bent u ermee bekend dat de gemeente via samenspraak inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten?

	aantal	percentage
ja	606	55,3
nee	489	44,7
subtotaal	1.095	100,0
vraag niet beantwoord	2	
totaal	1.097	

b. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten?

	aantal	percentage
zeer belangrijk	385	35,2
belangrijk	545	49,2
niet belangrijk, niet onbelangrijk	94	8,6
onbelangrijk	7	0,6
zeer onbelangrijk	1	0,1
geen mening	64	5,8
subtotaal	1.095	100,0
vraag niet beantwoord	2	
totaal	1.097	

114. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente?

	aantal	percentage
Ja	67	6,1
nee	536	49,1
niet van toepassing: ik was niet bekend met samenspraak	489	44,8
subtotaal	1.092	100,0
vraag niet beantwoord	5	
totaal	1.097	

115. Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan een samenspraakproces heeft deelgenomen?

	aantal	percentage
ik heb geen interesse in samenspraak	34	6,9
ik had geen tijd	94	19,1
ik zag geen belang voor mijzelf	80	16,2
het heeft geen zin, omdat beleid en projecten toch al vastliggen	48	9,7
er was geen aansprekend onderwerp	115	23,3
weet niet	77	15,6
anders	45	9,1
subtotaal	493	100,0
vraag niet beantwoord	43	
vraag niet van toepassing	561	
totaal	1.097	

116. Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan een samenspraakproces?

	aantal	percentage
ik wil graag informatie krijgen over het te voeren beleid of een project	16	24,2
ik wil meepraten over het te voeren beleid of een project (mijn voorkeur inbrengen)	36	54,5
ik wil samen vormgeven aan het te voeren beleid of een project (coproductie)	13	19,7
ik wil voor mijn initiatief steun krijgen van de gemeente	1	1,5
anders	-	-
subtotaal	66	100,0
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	1.030	
totaal	1.097	

117. Wat was het onderwerp / waren de onderwerpen? (meer antwoorden mogelijk)

	aantal	percentage
infrastructuur (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)	21	31,8
een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing)	31	47,0
groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)	20	30,3
werk, zorg en inkomen	5	7,6
veiligheid	6	9,1
anders	9	13,6
subtotaal	66	
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	1.030	
totaal	1.097	

118. Bent u tevreden over de wijze waarop u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het samenspraakproces?

	aantal	percentage
ja	40	60,6
nee	22	33,3
geen mening	4	6,1
subtotaal	66	100,0
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	1.030	
totaal	1.097	

119. Bent u tevreden met het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces?

	aantal	percentage
ja	28	42,2
nee	24	36,4
geen mening	14	21,2
subtotaal	66	100,0
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	1.030	
totaal	1.097	

120. Welk rapportcijfer zou u het samenspraakproces in het algemeen geven?

	aantal	percentage
1	2	3,0
2	1	1,5
3	6	9,1
4	4	6,1
5	1	1,5
6	9	13,6
7	27	40,9
8	12	18,2
9	3	4,5
10	-	-
geen mening	1	1,5
subtotaal	66	100,0
vraag niet beantwoord	1	
vraag niet van toepassing	1.030	
totaal	1.097	
gemiddeld rapportcijfer: 6,3		

121. De gemeente wil samenspraak vaker online gaan doen. Gaat uw voorkeur uit naar fysieke bijeenkomsten of naar een online vorm van samenspraak?

	aantal	percentage
fysieke bijeenkomst(en) met een presentatie en gelegenheid om vragen te stellen en te reageren	159	14,7
online informatie bekijken en online reageren	304	28,2
combinatie van antwoord 1 en 2	295	27,4
weet niet	140	13,0
n.v.t.: ik heb helemaal geen interesse in samenspraak	180	16,7
subtotaal	1.078	100,0
vraag niet beantwoord	19	
totaal	1.097	

122. Bent u ermee bekend dat de gemeente via samenspraak ondersteuning kan bieden bij uw initiatieven voor verbeteringen in uw eigen (woon)omgeving of in de hele stad?

	aantal	percentage
Ja	368	33,9
nee	716	66,1
subtotaal	1.084	100,0
vraag niet beantwoord	13	
totaal	1.097	

123. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners ondersteunt bij dergelijke initiatieven?

	aantal	percentage
zeer belangrijk	301	27,7
belangrijk	569	52,4
niet belangrijk, niet onbelangrijk	116	10,7
onbelangrijk	6	0,6
zeer onbelangrijk	2	0,2
geen mening	92	8,5
subtotaal	1.086	100,0
vraag niet beantwoord	11	
totaal	1.097	

Bijlage 5: Toelichtingen

Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan een samenspraakproces heeft deelgenomen? Anders, namelijk:

- Als VvE Kadoelerbos werden wij bij diverse bijeenkomsten niet uitgenodigd. De gemeente had een redelijk kortzichtig beeld dat Vestia hier alles regelt, terwijl dit al bijna 20 jaar niet meer zo is.
- Andere prioriteiten.
- Belangenverstrengeling.
- Corona.
- De afgelopen 12 maanden [niet goed leesbaar] geen uitnodiging.
- Door mijn ziekte kan ik niet altijd 100% inzetten.
- Door persoonlijke geestelijke omstandigheden, maar de mogelijkheid vind ik belangrijk voor anderen ook al is het voor mijzelf niet zo belangrijk.
- Eerlijk gezegd geloof ik er niet zo in. Zoveel mensen, zoveel wensen en zoveel ideeën. Wie bepaalt dan wat het wordt? Wat de meerderheid wil? Dat hoeft niet persé het beste te zijn en het meest duurzame.
- Gezondheidsredenen.
- Ik ben 82 jaar.
- Ik ben daar wat te oud voor (87).
- Ik ben in het ziekenhuis opgenomen geweest.
- Ik ben meestal pas bekend met een inspraak avond nadat die al geweest is.
- Ik ga binnenkort verhuizen.
- Ik heb zelf daar geen bericht over gehad misschien wel mijn ouders maar ik niet.
- Ik krijg een beetje de indruk dat het nogal wat windowdressing is. Gemeentelijk apparaat (ambtenaren) beschouwen het als een lastig iets en gaan vaak hun eigen gang.
- Ik vind dat soort dingen altijd erg spannend en die spanning kan ik er niet bij hebben.
- Ik vind samenspraak erg belangrijk maar het is toch nutteloos. Ik krijg nu een torenflat voor mijn deur terwijl alle bewoners in het centrum tegen zijn. Het verpest mijn uitzicht. Ik zal na de bouw van deze flat de zon niet meer onder kunnen zien gaan vanuit mijn woonkamer. Dit is een van de redenen geweest om mijn huis te kopen.
- Ik voer niet graag het woord in een groep, dat laat ik liever aan andere buurtgenoten over.
- Ik weet niet hoe.
- Ik weet niet waar je, je kunt aanmelden deze mogelijkheid heeft zich nooit voorgedaan.
- Ik werk onregelmatig, plannen is lastig. Liever een stem uitbrengen via email of app.
- Ik wist niet wanneer de vergadering werd gehouden.
- Ik wist niet wat het was.
- Ik woon hier maar een jaar.
- Ik woon nog maar kort in Zoetermeer.
- Ik woon pas een paar maanden hier.
- Ik woon ruim drie maanden nu in Zoetermeer, ik moet nog kennis maken met de stad en mogelijkheden.
- Ik zag mij geen bijdragen leveren aan de onderwerpen.
- In verleden gedaan maar nu andere zaken belangrijk en je krijgt niet de mensen bijeen.
- Kwam niet op mijn weg.
- Leeftijd.
- Mensen die komen hebben meestal geen ideeën of [niet goed leesbaar].
- Mijn Nederlands is nog niet goed genoeg.
- Na de aankondiging weer vergeten.
- Niet opgelet.
- Om gezondheidsredenen.

- Onbekendheid met de projecten.
- Te weinig informatieverstrekking van de gemeente via verschillende kanalen. Het is vrij onbekend en mag prominenter onder de aandacht gebracht worden.
- Vanwege chronische ziekte aan huis gebonden.
- Was er niet.
- Weet er te weinig van.

Bent u tevreden over de wijze waarop u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het samenspraakproces?

Ja

- Niet altijd tevreden.
- Per brief en via E-mail is het te volgen.
- Via school en deze enquête.

Nee

- Alles staat al vast voor dat je wordt voorgelicht. Inbreng heeft geen zin.
- De afstand is te groot!
- De gemeente informeert en noemt dat samenspraak. Plannen zijn veelal vastgelegd en mogen betrokkenen het aanhoren. Van samenspraak is geen sprake.
- De gemeente luistert niet echt.
- Er is geen terugkoppeling na het deelnemen via Doe mee. Hierdoor heb ik het gevoel dat er niks met de antwoorden wordt gedaan.
- Gevoel dat ze luisteren, maar er gebeurt niks.
- Heb het gevoel dat bij bouwprojecten de omwonenden slecht / laat worden betrokken.
- Ik kreeg de indruk dat inspraak een schijnvertoning was.
- Je hebt het idee om als buurtbewoners mee te mogen denken, maar de gemeente heeft al bepaald. Geen poot om op te staan.
- Je wordt op de hoogte gehouden, maar samenspraak was meer een toneelstukje. De gemeente moet en zal op die plek het door hen gewenste aantal woningen bouwen (Martin Luther Kinglaan in dit geval).
- Samenspraak en participatie lijken schijn. De gemeente heeft vaak andere belangen dan de bewoners. Gemeente BV heeft behoefte aan geld. Belangen en geld zijn een moeilijke afweging.
- Traag proces, het stopte zomaar weer en is niet duidelijk wat er met je input gaat gebeuren.
- Veel gepraat maar weinig actie.
- Was moeizaam traject, waarbij bewoners met voldongen feit geconfronteerd werden. Voor de gemeente was onderbuikgevoel doorslaggevend en niet de rationele en op feiten gebaseerde argumenten vanuit de buurt.
- Wel betrokken bij voorbereiding. Nooit geïnformeerd over feitelijke inrichting of start werkzaamheden.

Bent u tevreden met het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces?

Ja

- Is nog niet afgerond.
- Op zich wel maar de uiteindelijke uitvoering laat op zich wachten. De Balijhoeve.

Nee

- Er is ons beaamd door Marc Rossier: we kunnen lullen als Brugman, maar we hebben geen moer te vertellen.

- Er wordt niet geluisterd, alles wat je vraagt wordt niet gedaan en krijg je ook geen bericht van.
- Er zijn beperkte keuzemogelijkheden die niet altijd goed de lading dekken van wat ik wil inbrengen.
- Gemeente zet haar zin door.
- Het bouwproject gaat gewoon door.
- Het huidige resultaat is voor niemand optimaal omdat het soort woningen op voorhand al vaststond, dat is geen samenspraak/coproductie. Als gemeente echt openstond voor samenspraak/coproductie dan waren alle opties voor woningbouw in ogenschouw genomen.
- Het is half afgemaakt je ziet en hoor niets meer.
- Nog geen resultaat gezien.
- Organisatie vanuit de gemeente mag best wel wat meer structuur.
- Soms wel soms niet.
- Veel gepraat maar weinig actie.

Geen mening

- Het project (aanleg van de definitieve straat) moet nog gaan plaatsvinden.
- Nog geen resultaat gehoord.
- Uitkomst is nog niet bekendgemaakt.

Welk rapportcijfer zou u het samenspraakproces in het algemeen geven?

Oordeel onvoldoende (rapportcijfer 1 t/m 5)

- Gemeente doet niet aan samenspraak. Plannen worden door projectmanagers ingevuld en vervolgens mag men op een "samenspraakavond" kennismaken van die plannen. Enige invloed is vaak niet mogelijk en ideeën die door bewoners worden aangedragen, vindt men niet terug in de notulen omdat die niet gemaakt worden op deze avonden.
- Het blijft te veel zenden, slechte timing van bijeenkomsten (even vlug voor de zomervakantie) en uiteindelijk te beperkt resultaat. Zonde.
- Marc Rossier: 'ik heb een opdracht en die ga ik uitvoeren'. 'Het is de goedkoopste manier en jullie zijn met minder bewoners, anders gewoon verhuizen'.
- Over Entree moet veel beter gecommuniceerd worden Over het wegvallen van snipperuren tbc woningbouw kan veel beter gecommuniceerd worden.
- Samenspraak moet oprecht zijn, dus moet gemeente ook echt naar buurt luisteren. Juist als die buurt rationele en op feiten gebaseerde argumenten aandraagt. Daar moet besluitvorming op gestoeld zijn; niet op onderbuikgevoel en halfbakken compromissen.
- Samenspraakproces heeft geen zin, er is geen samenspraak het is enkel aanhoren.
- Woningen komen er toch wel.

Oordeel voldoende (rapportcijfer 6 en 7)

- De gemeente heeft vaak goede bedoelingen en begint enthousiast, maar na afloop blijft het vaak stil. Vaak worden bijvoorbeeld mailadressen gevraagd, maar wordt vervolgens niets meer vernomen.
- Men doet z'n best, maar dat is geen garantie dat je het dan ook goed doet. Men is specialist op zijn eigen terrein en ziet niet dat anderen iets simpeler denken.
- Je hebt geen invloed op hoeveel er gebouwd gaat worden en hoe hoog de flats worden.

Oordeel goed (rapportcijfer 8 t/m 10)

- Goede professionele leiding.

Heeft u tips op het gebied van samenspraak?

- Afspraken na komen en het werk afmaken Als het uitbesteed is dan controleren.
- Betrek buurt vroegtijdig bij plannen als alle opties nog open op tafel liggen. Niet samenspraak voor de vorm terwijl de scope/uitkomst op voorhand al (nagenoeg) vastligt.
- Bewoners echt invloed op de plannen te geven. Ze zijn over het algemeen goed geïnformeerd en deskundig over hun eigen omgeving.
- De bezem door het gemeentebestuur. Luister naar de burgers. Geen handjeklap met grote bedrijven.
- Ga eerst naar de bewoners voor dat u alles op papier heeft staan.
- Gemeente moet echt eens luisteren wat inwoners zeggen, zij kennen de situatie beter.
- Jongeren meer betrekken [niet goed leesbaar] sociale media.
- Kijk hoe je zelf geïnformeerd wil worden zonder kennis van it.
- Luisteren, communiceren en terugkoppelen.
- Maak alle plannen vooraf in duidelijke taal openbaar en ga ervan uit dat bewoners het beste voor hebben maar wel eerlijk betrokken willen zijn. En dat veranderingen in iemands leefomgeving altijd ingrijpend zijn en veel uitleg vragen. Dat is communiceren, communiceren, communiceren.
- Maak bij de deelnemers de tijdlijn bekend.
- Maak van tevoren echt duidelijk wat er met de samenspraak gaat gebeuren. Nu is het alleen een mening vragen en dan mag je weer gaan.
- Meer actieve benadering.
- Meer luisteren naar de omwonenden.
- Minder kijken naar hoeveel geld er in het laadje komt, meer naar de leefbaarheid voor grotere groep huidige bewoners.
- Wees duidelijk over welke plannen er al zijn vanaf dag 1. Wees ook duidelijk over wat er nog aangepast kan worden naar aanleiding van de samenspraak vanaf dag 1. Wees duidelijk waar de gemeenteraad nog over moet besluiten als dat nog gaat gebeuren en verkoop de plannen niet als al besloten als dit nog niet besloten is door de gemeenteraad.

Gaat uw voorkeur uit naar fysieke bijeenkomsten of naar een online vorm van samenspraak?

- Afhankelijk van de mogelijkheden in coronatijd.
- Afhankelijk van het ontwerp.
- Beide hebben voor- en nadelen, daarom lijkt mij een combinatie het beste.
- Beter samenspraak met buurtcommissies.
- Denkt u aan de gehandicapten? Oké, er is Regiotaxi. Maar dat kost zomaar anderhalf, twee uur extra.
- Dit hebben we ooit wel eens gedaan toen het ging om de speeltuinen in de omgeving.
- Door de huidige situatie is online eigenlijk de enige optie, normaal zou fysiek mijn voorkeur hebben.
- Een zoommeeting met daarin een centraal onderwerp en gespreksleider met ruimte voor vragen en discussie.
- Er gebeurt teveel online, is niet persoonlijk. Samen komen brengt mensen samen.
- Face to face is altijd goed.
- Fysieke bijeenkomst heeft de voorkeur maar door drukte thuis is digitaal reageren praktischer.
- Het hangt van het onderwerp af of ik er naar toe zou gaan.
- Het online gebeuren is zeer onpersoonlijk.
- Ik ben 82 dus ga ik niet meer naar samen komst en daarom ook niet beschikbaar voor groen onderhoud heb zelf boor en achtertuin daar heb ik nog werk aan.
- Ik ben 88 jaar en ga daar niet meer aan meedoen.

- Ik denk dat de meeste mensen eerder zullen deelnemen als de online mogelijkheid er is. Fysiek aanwezig zijn kost meer tijd en energie.
- Ik denk dat het handig is als je online al informatie kan verschaffen maar beter is als er ook fysieke bijeenkomst is voor duidelijkheid en een goede interactie (discussie is beter mogelijk).
- In ieder geval niet in de vorm van een enquête met aan te kruisen antwoorden want dat haalt de nuance en de achterliggende ideeën en motivaties weg.
- Je kunt zo de mensen zien en ontmoeten.
- Online informatie en fysieke bijeenkomst om vragen te stellen de juiste combinatie.
- Online informeren en daarna fysiek bespreken met een groep bewoners.
- Online is prima, alleen kan je niet direct reageren en vragen stellen, en dat is jammer
- Scheelt tijd.
- Terugkoppeling vanuit de gemeente essentieel.
- Vanwege corona online, maar na corona een combinatie. Fysieke bijeenkomst die live wordt uitgezonden.
- Vanwege de huidige maatregelen, maar ook omdat je dan altijd en overal de mogelijkheid hebt te reageren.
- Voorkeur voor papier [niet goed leesbaar] mogelijkheid om te reageren.
- Wegens onze gehoorbeperking is het lastig om deel te nemen bij de bijeenkomsten en heb 'n jong gezin thuis. Tijd is er dus niet.
- Zolang het geen verplichting is, lijken me fysieke bijeenkomsten ook fijn.